

SISÄLLYS

Lukijalle 8

I Johdanto 11

Puhekieli ja puheenomaisuus 14

Puheenomaisuus ja esittämisen tasot 19

Kirjallisuuden lajit ja aineisto 25

Lähestymistavat ja tutkimuksen kulku 28

II Puhuttu ja kirjoitettu kieli 33

Puhuttu ja kirjoitettu kieli: kielen kaksi olomuotoa 33

Puhekielisyydet puheessa ja kirjoituksessa 39

Puheen esittämisen keinot 43

 Äänne- ja muotopiirteet 43

 Persoona ja viittaaminen 46

 Kongruenssi 52

 Lauserakenne 53

 Sanasto ja fraseologia 58

 Sanoman muotoilu 64

 Keskustelunomaisuus 66

Puhutun kielen piirteiden erilaisuus eri kielissä 69

III Puhuttu kieli suomenkielisessä kotimaisessa kirjallisuudessa 77

Tutkimuksia puhekielen esittämisestä suomenkielisessä kirjallisuudessa 78

Puheen esittäminen korkeakirjallisuudessa 91

Puheenomaisuus suomeksi kirjoitetun kirjallisuuden ensikymmenillä 93

Kirjakielisen replikoinnin aika romaaneissa 1930-luvulta 1950-luvun alkuun 106

Väinö Linnan *Tuntematon sotilas* ja 1950-luvun loppupuoli puhekielen käytön vedenjakajana 113

1960-luvulla puhekielisyys vahvistuu 123

Puhekielisyys ja eri murteiden lisääntyminen 1970-luvulta lähtien 134

1990-luvun ja 2000-luvun kirjallisuus: puhuva kertoja, puhekielinen dialogi 143

Puheen esittäminen nuortenkirjallisuudessa 150

Puheen esittäminen ajanviettekirjallisuudessa 194

Romanttinen viihde 194

Dekkarit 204

Puheen illuusio suomeksi kirjoitetussa kirjallisuudessa 231

IV Puhuttu kieli suomennoskirjallisuudessa 235

Suomennokset kirjallisuuden kentässä 235

Kaunokirjallisuuden puhekielen kääntäminen 238

Normit ja toimintaympäristö 248

Puhutun kielen esittäminen korkeakirjallisuuden suomennoksissa eri aikoina 267

Varhaisten suomennosten aika 267

Suomennokset 1920-luvulta 1960-luvulle 289

Saarikoski ja slangin tulo kirjallisuuden kieleen 1960-luvulla 316

Puhutun kielen käytön laajentuminen 1970-luvulta lähtien 325

Uudelleenkäännökset 377

Puheen esittäminen suomennetussa nuorten-
kirjallisuudessa 450

Puheen esittäminen suomennetussa ajanvietekirjallisuudessa 510

Romanttinen viihde 511

Dekkarit 529

Puheen illuusio suomennetussa kirjallisuudessa 569

V Puheen kirjo suomenkielisessä kirjallisuudessa 575

Viitteet 581

Lähteet 590

Aineisto 609

Hakemistot 619

Kirjailijat 619

Kääntäjät 622

Teokset 624

Asiasanat 629